

ARCHITEKTURA NA

Piotr Rudolf Łabowicz-Sajkiewicz
Marcin Janusz Kulpa
Perbo-Projekt
Grzegorz Sowiński
DiG Sowińscy Architekci

Hala „Podium” w Gliwicach to nowoczesny kompleks widowisko-sportowy, zapewniający najwyższy standard użytkowania zgodny z międzynarodowymi wytycznymi i normami. Już niebawem można będzie przekonać się o jej walorach – planowany termin zakończenia budowy to grudzień 2016 r.

W 2006 r. miasto Gliwice ogłosiło nieograniczone przetarg na wykonanie dokumentacji projektowej hali widowiskowo-sportowej „Podium” w Gliwicach. Głównym przedmiotem zamówienia było opracowanie szczegółowych założeń funkcjonalno-użytkowych. Spośród 7 złożonych ofert (w tym m.in. ofertów z Wielkiej Brytanii i Niemiec) za najlepszą uznano projekt konsorcjum firm Perbo-Projekt z Krakowa oraz Modern Construction System z Poznania.

Do dzieła!

Zespół projektowy pod kierownictwem arch. Marcina Kulpy przystąpił do pracy nad programem funkcjonalno-użytkowym. Jako główne założenie przyjęto zaprojektowanie obiektu składającego się z trzech części mogących działać niezależnie, którego bryłę stanowią trzy ściśle ze sobą powiązane formy. Każda z nich reprezentuje inną funkcję. Dwie z nich – hala główna i treningowa – zbudowane są na planie owalu. Posiadają nieznacznie pochylone na zewnątrz ściany elewacyjne. Trzecia to prostopadłościan mieszczący głównie funkcje komercyjne dostępne na co dzień, np. fitness. Wejście do hali głównej znajduje się od strony ogródków działkowych, natomiast hala treningowa ma osobne wejście od wschodniej strony obiektu i ze-

spotu fitness. Wejście do pomieszczeń technicznych znajduje się od ul. Akademickiej, co zapewnia rozdział części użytkowej od zaplecza serwisowego.

W hali głównej znajdują się miejsca dla maksymalnie 17 178 widzów, w tym 7 000 miejsc stojących na płycie głównej areny oraz 72 miejsca dla osób niepełnosprawnych na wózkach wraz z osobami towarzyszącymi.

W części fitness/hali treningowej zaplanowano miejsca dla 3 306 widzów, w tym 2 268 miejsc stojących na płycie hali treningowej.

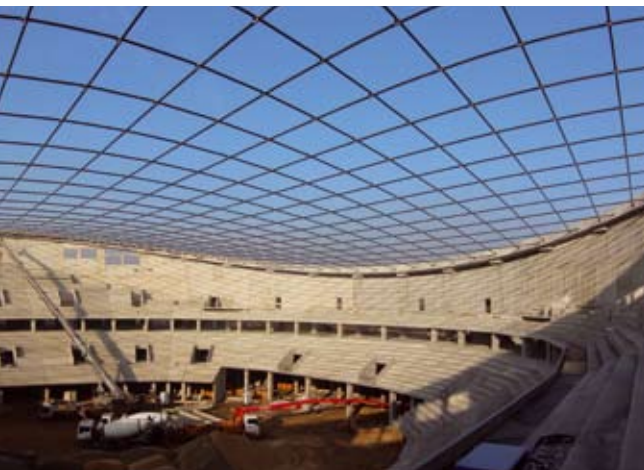
Powstały kompleks zapewnia najlepsze warunki oraz dostęp dla osób niepełnosprawnych, zarówno dla widzów, użytkowników, jak również dla uczestników zawodów sportowych i innych imprez.

Jednym z założeń projektu części fitness/hali treningowej było stworzenie miejsca, które działa poza godzinami imprez organizowanych w hali głównej, pozwalając na korzystanie z obiektu w dowolnych godzinach oraz organizację eventów niezależnie od otwarcia części głównej. Innym atutem części treningowej jest możliwość organizowania wydarzeń na mniejszą skalę, których organizacja na płycie głównej byłaby nieoptyczalna.

Zaproponowany sposób rozmieszczenia elementów konstrukcyjnych oraz program funk-

PODIUM

Znamiennym kształtem charakteryzuje się dach o rozpiętości 123,30 m, o układzie linowym, tzw. paraboloidzie hiperbolicznej.

cyjonalny, zostały przyjęte z myślą o zapewnieniu jak największej elastyczności kompleksu. Za główne determinanty projektowe uznaliśmy szeroko rozumiane problemy bezpieczeństwa budynku i widzów, a także warunki organizacji i obserwacji wydarzeń, które wpływają na układ funkcjonalny obiektu. Nie mniej istotne były aktualne wymagania federacji sportowych, które zacydowały o rozmiarach areny sportowej, sposobie organizacji widowni oraz rozwiązaniach użytych w systemach zapleczy szatniowo-magazynowych.

W skład zespołu projektowego weszli Piotr Łabowicz, Marcin Kulpa, Tomasz Pyszczek, Grzegorz Sowiński oraz Agnieszka Kluczevska, Michał Jędrzejewski, Rafał Jędrzyński, Michał Banasik, Joanna Bochenek, Maciej Wójtowicz, Joanna Zielińska, Piotr Jugowiec i Jakub Leśniak pod przewodnictwem

Tomasza Barbackiego, który obecnie kieruje nadzorem autorskim.

Owal wpisany w koło

Hala Podium zlokalizowana jest na terenach sportowych Politechniki Śląskiej, co tworzy świetne zaplecze dla tego typu inwestycji. Bezpośrednie sąsiedztwo stanowią park i tereny ogródków działkowych. Obiekt zlokalizowany jest na skarpie dawnego stadionu lekkoatletycznego. Zaprojektowano go na osi podłużnej, obróconej o kąt 70° na zachód od kierunku północy. Teren ten jest położony w niewielkiej odległości od centrum miasta – 1,6 km od rynku na gliwickiej starówce. Realizowana inwestycja umożliwia szybkie i dogodne połączenia z większością dużych miast regionu: Zabrzem, Katowicami, Rudą Śląską czy Sosnowcem.

Głównym założeniem architektonicznym był układ widowni w postaci

owalu wpisanego w koło, który implikuje najlepszy kształt widowni, wpływający na odbiór wizualny, a tym samym zapewnia wszelkie niezbędne wymagania bezpieczeństwa, przede wszystkim uzyskanie najkrótszego czasu ewakuacji widzów z widowni i budynku. Znamiennym kształtem charakteryzuje się dach o rozpiętości 123,30 m, o układzie linowym, tzw. paraboloidzie hiperbolicznej (krzywej siodłowej), która jest paralełą układu zastosowanego w Parabeleum Macieja Nowickiego i Williama Deitricka w Raleigh.

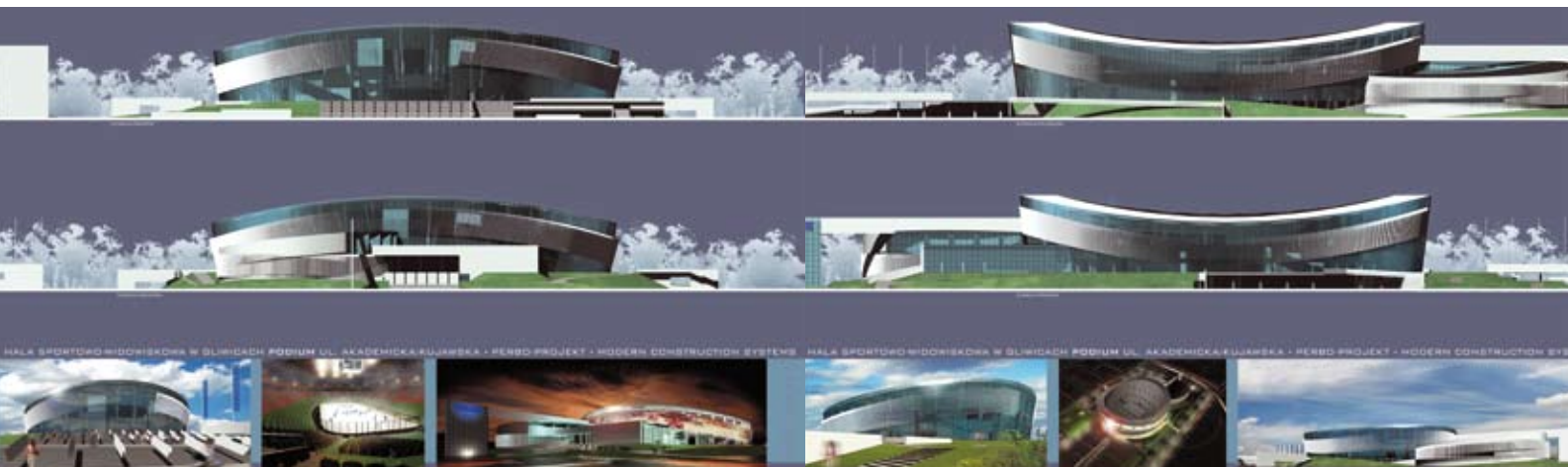
Owalne kształty budynku wkomponowano w ortogonalny układ ścian – dominant przestrzennych, placów, schodów, murków oporowych i elementów małej architektury, będących również architekturą. Od strony ul. Akademickiej zaprojektowano skarpe – zieleniec ozdobiony ścieżkami i schodami prowadzącymi na koronę placu.

Od hokeja po widowisko

Przyjęte rozwiązania umożliwiają przeprowadzenie imprez sportowych, w tym zawodów hokejowych, lekkoatletycznych oraz dyscyplin halowych, jak tenis, siatkówka, koszykówka, boks i inne. Obiekt jest w pełni dostosowany do organizacji imprez masowych, koncertów, kongresów i konwencji oraz wszelkich wydarzeń o charakterze wystawienniczo-targowym.

Możliwości wykorzystania areny głównej oraz hali treningowej są bardzo różnorodne – to m.in. hokej na lodzie, tyżwiarstwo, lekkoatletyka, koszykówka, siatkówka, piłka ręczna, halowa piłka nożna, tenis, badminton, zapasy, boks, sztuki walki, koncerty, przedstawienia i imprezy targowe.

Kompleks zapewnia warunki do zastosowania niezbędnych urządzeń sportowych i przeprowadzenia

Zaproponowany sposób rozmieszczenia elementów konstrukcyjnych oraz program funkcjonalny zostały przyjęte z myślą o zapewnieniu jak największej elastyczności kompleksu.

impresz zgodnie z wymaganiami odpowiednich międzynarodowych związków i federacji sportowych. Przede wszystkim dotyczy to: IIFH (International Ice Hockey Federation), FIBA (Federation Internationale de Basketball), FIVB (Fédération Internationale de Volleyball), UEFA (Union of European Football Associations), IAAF (International Association of Athletics Federations), EHF (European Handball Association) itd. Przestrzenne rozwiązania oraz zastosowane wyposażenie powinny gwarantować uzyskanie właściwych certyfikatów wyżej wymienionych organizacji, umożliwiających przeprowadzenie międzynarodowych imprez najwyższego poziomu.

Imprezy widowiskowe, w przeciwieństwie do imprez o charakterze sportowym, charakteryzują się indywidualnością i niepowtarzalnością. Oznacza to, że każde widowisko wymaga indywidualnej adaptacji przestrzeni. Najczęściej organizator danego widowiska zapewnia dodatkowe oświetlenie efektowe, nagłośnienie, multimedia, scenografię etc. W wyposażeniu obiektu użyta zostanie najnowsza technologia, w tym m.in. ekran LED typu „video cube”. Ekran ten zostanie podwieszony pośrodku obiektu sportowego pod konstrukcją dachu. Wyświetla on „na żywo” obraz rejestrowany przez kamery oraz informacje z systemów mierzących czas, które są zamontowane wewnątrz głównego ekranu wyświetlającego bieżący obraz. Centralnie zawieszony „video cube” LED jest w pełni dynamiczny, a jego części nie mają jednoznacznie określonych funkcji, w związku z tym ekran wi-

deo można łatwo dostosować do wyświetlania różnych przedstawień. Innym elementem wyposażenia hal na potrzeby widowisk jest system, który pozwala na sprawne przygotowanie punktów podwieszonych w dowolnym punkcie przestrzeni, tzw. rigging. Jest to element pozwalający na adaptację przestrzeni według indywidualnych założeń organizatora widowiska bez dodatkowych kosztów i potrzeb logistycznych. Minimalizuje on czas montażu i demontażu oświetlenia, nagłośnienia czy scenografii.

AUTORZY HALI:

Piotr Rudolf Łabowicz-Sajkiewicz – absolwent Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej, właściciel biura architektonicznego Perbo. Autor i współautor obiektów sportowych takich jak Tauron Arena w Krakowie, hala widowiskowo-sportowa „Podium” w Gliwicach, stadion miejski w Tychach, stadion miejski w Łodzi, tor bobslejowo-saneczkowy w Krynicy-Zdroju, kompleks sportowy UJ Campus, hale sportowe w Myślenicach, Zielonkach i Krzeszowicach czy kompleksy sportów zimowych – Jaworzyna Krynicka, Małe Ciche, Kasprowy Wierch, Myślenice, Szelmę i Czarna Góra. Współautor wniosku olimpijskiego Zakopane 2000. Generalny Projektant Światowych Dni Młodzieży 2016 w Krakowie.

Marcin Janusz Kulpa – absolwent Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej, Szef Zespołu Projektowego biura Perbo. Autor i współautor obiektów sportowych takich jak tor bobslejowo-saneczkowy w Krynicy-Zdroju, Tauron Arena w Krakowie, hala widowiskowo-sportowa „Podium” w Gliwicach, stadion miejski w Tychach, Stadion Miejski w Łodzi czy kompleks sportowy UJ Campus. Generalny Projektant Światowych Dni Młodzieży 2016 w Krakowie.

Grzegorz Sowiński – absolwent Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej, współzałożyciel biura projektowego DiG Sowiński Architekci SP. J. Współautor oraz autor takich projektów jak stadion miejski i hala sportowa w Łodzi, hala widowiskowo-sportowa „Podium” w Gliwicach, kompostownia w Knurowie, kryta pływalnia „Olimpijczyk” w Gliwicach czy lodowisko „Tafla” w Gliwicach.

W celu usprawnienia oraz polepszenia użyteczności zastosowano obwodowy układ komunikacji, klatki schodowe wstęgowę i schody ruchome prowadzące od głównego wejścia.

Projekt powstał we współpracy z miejscowym, szanowanym

architektem Grzegorzem Sowińskim z DiG Sowiński Architekci SP. J., który był przede wszystkim odpowiedzialny za zagospodarowanie terenu, entourage oraz tzw. architekturę nudy. Zespół projektowy położył duży nacisk na stopniowanie wydarzeń: impreza główna – hala treningowa/fitness – tereny rekreacyjne.

Ukształtowanie terenu (murki, schodki itp.) ma na celu zorganizowanie czasu wolnego młodzieży, przede wszystkim aktywność fizyczną pod postacią sportów miejskich typu parkour czy wrotkarstwo. Duży aspekt położyli przede wszystkim na bezpieczeństwo, parametry widoczności (każde miejsce skierowane w stronę płyty głównej) i wyposażenie obiektu.

Funkcjonalność i niepowtarzalność

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom stawianym nowoczesnym halom widowiskowo-sportowym na światowym poziomie,

do charakteru organizowanej imprezy.

Kubatura budynku oraz otoczenie wpisują się w sąsiedztwo terenów zielonych Parku Chrobrego, rzeki Kłodnicy oraz ogródków działkowych.

Oczekiwania współczesnych użytkowników obiektów wielofunkcyjnych kładą duży nacisk na przystosowanie funkcjonalne i użytkowe hali. Ważnym aspektem była możliwość stworzenia miejsca, które będzie w stanie unieść organizację imprez widowiskowych, będąc równocześnie centrum rekreacyjno-sportowym, a jednocześnie oszczędnego w realizacji i takiego, którego utrzymanie będzie łatwe. Powstała inwestycja wraz z całym zapleczem terenowym i rekreacyjnym jest jedną z największych w Polsce i wpisuje się w światowe standardy użyteczności i funkcjonalności. Posiada jednak indywidualny, niepowtarzalny charakter, który może sprawić, że w przyszłości Arena Podium stanie się wizytówką miasta i budynkiem,

na elewacji budynku zastosowano żaluzje, na których zainstalowano przestrzenne ekrany wideo oparte na technologii LED. Rozwiązanie to służy do tworzenia niezwykłych efektów wizualnych na budynku, pozwalając na czytelne dostosowanie obrazu

z którym chętnie będą się identyfikować mieszkańcy Gliwic.

Obecnie na obiekcie wykonywane są prace wykończeniowe oraz jest on doposażany w najnowsze technologie sceniczne, takie jak rigging, video cube czy zewnętrzny ekran LED. ■